

Conferință VAILLANT

Pe 30 mai 2026, în cadrul Salonului Benzii Desenate „Generațiile Pif”, deschis în cadrul Muzeului Vârștelor din Casa Filipescu-Cesianu în intervalul 15 mai-7 iunie a.c., a avut loc un colocviu inițiat de domnul Dodo Niță, promotorul fenomenului BD din țara noastră. Colocviul a debutat cu expuneri dedicate lui Hugo Pratt și eroului său, Corto Maltese, susținute de universitarii Ion Manolescu, Ioan Stanomir, de traducătorul în românește al respectivelor volume, Tudor Călin Zarojanu și de editorul lor, Alex Călin. În partea a doua a întrunirii, domnul Adrian-Silvan Ionescu a conferențiat despre revista *Vaillant* care a îmbogățit copilăria și adolescența generației sale, a celor născuți între 1950 și 1960. În studiile locale, această publicație de benzi desenate este, în mod ciudat și inexplicabil, ignorată pentru că întreaga atenție a cercetătorilor se concentrează pe o descendentă a ei, din anii 80, *Pif Gadget*. Dar, glorioasele începuturi ale benzii desenate europene – franțuzești cu precădere – s-au manifestat la *Vaillant* în zilele imediat următoare încheierii celui De-al Doilea Război Mondial. Publicație a Partidului Comunist Francez, ea își face apariția la chișcurile de ziare pe 1 iunie 1945. Tirajul a fost de 50.000 exemplare apoi s-a amplificat la 100.000 datorită mării cereri a celor mici. Apărea joia care era ziua liberă a elevilor francezi. În prima fază, revista era tipărită pe hârtie de ziar și avea dimensiunile unui jurnal. Ulterior s-a micșorat ca dimensiune și a fost tipărită pe hârtie de mai bună calitate. Creatorul personajului Pif, simpaticul cățel antropomorfizat – apărut, inițial, în periodical *L'Humanité* în 1948 și mutat în *Vaillant* pe 21 decembrie 1952, ca un cadou de Crăciun - era spaniolul José Cabrera Arnal, fost combatant în Războiul Civil spaniol de partea trupelor republicane. Tot el crease alte personaje nostime, precum iedul Roudoudou, ursulețui Riquiqui, ursul pofticios Placid și vulpea șireată Muzo, îmbrăcați ca doi burghezi de condiție medie, care comunicau în versuri amuzante. Dar existau și benzi desenate realiste, foarte bine documentate și admirabil creionate, precum Ragnar le Viking, Yves le Loup și Davy Crockett, realizate de un alt spaniol, Eduardo Teixeira Coelho - care semna cu pseudonimele ETC, Etcheveri sau, cel mai des Martin Sièvre – după scenariile scrise de Jean Ollivier. Aventuri în New Mexico și Arizona cu eroul Sam Billie Bill erau desenate de Lucien Nortier după scenariul lui Roger Lécureux, ambii foarte buni cunoscători ai istoriei Vestului American. Din 1957 a apărut o rubrică intitulată „La véritable histoire du Far West”, redactată de René Thévenin și desenată de Jean Marcellin. Thévenin era un bătrân etnograf, mare admirator al lui Buffalo Bill, pe care îl văzuse în copilărie când acesta avusese turneul său parizian, în 1889. De atunci se îndrăgostise de amerindieni și de istoria Vestului pe care o stăpâna ca nimeni altul. Folosea adesea pseudonimul Sachem au Scalp Blanc în dialogurile cu copii care i se adresau prin Poșta Redacției. Din 1964 avea să apară o altă rubrică sub semnătura lui Thévenin, „L'Avanture Indienne”, cu ilustrații foarte picturale, în genul celor datorate penelului lui Frederic Remington.

Revista având pierderi destul de mari și trebuind să micșoreze tirajul, a găsit o metodă ingenioasă de a-și recâștiga cititorii prin adugarea unei jucării la fiecare exemplar. Așa a apărut *Pif-Gadget* în 1969.

Au fost evocate și cele două valoroase monigrafii consacrate acestor revistei: *Vaillant 1942-1969: la véritable histoire d'un journal mythique* de Hervé Cultru (2003) și *Mon Camarade/Vaillant/Pif. L'Histoire complete 1901-1994* de Richard Medioni (2012).

Pentru a-și ilustra expunerea, domnul Ionescu a adus câteva reviste din propria colecție pe care a făcut comentariile de rigoare. De asemenea, a fost adusă informația puțin cunoscută de auditori dar bazată pe propria experiență că, în anii 70, revista se tipărea în România, la Combinatul Poligrafic „Casa Scânteii” iar rebuturile erau vândute de tipografi la precupeții din

diverse piețe ale Capitalei. Așa că, 1 kg de cireșe sau de căpșuni îți putea fi ambalat într-un cornet făcut din pagini de Pif...

Vaillant și apoi *Pif*, au fost un tezaur de cultură și un mijloc de educație – plastică, istorică, științifică, muzicală, cinematografică și morală – pentru tineretul românesc, fereastra deschisă spre Occident în perioada Războiului Rece, a Cortinei de Fier și a omnipotentei cenzuri comuniste.

În încheierea evenimentului a fost lansat volumul *Familia Pif* (Ed. Revers, Craiova, 2026) de Dodo Niță, o lucrare cu valoare autobiografică în care sunt prezentate întâlnirile autorului cu mulți dintre ilustratorii și scenariștii revistei *Pif-Gadget*.